

Fets, donchs, els deguts preparatius y convidades totes les dignitats, autoritats, corporacions y individualitats, la presència de les quals se considerà necessaria ó convenient pera autorisar acte tan notable, avuy IV diumenge de Setembre que comptan XXIII vigília de Nostra Senyora de la Mercé, Patrona del Bisbat de Barcelona, any de Nostre Senyor MCMVI, s'es celebrada dita festa, assistinthi tots els que suscriuen la present acta y ademés un nombrós y brillant concurs de poble que s'es honrat á si mateix al honrar al insigne filòsof català, gloria del sigle XIX, figura capdal de la filosofia cristiana.»

Els discursos y el descobriment de la làpida

El senyor Riera, alcalde de Vich, se congratulá de que l'Ajuntament que presideix pogués pendre part á un acte tan solemne y que honra á sa ciutat.

Don Salvador Boquet, en sentits termes y ab vera eloqüencia, expressá la seva complascència per l'acte, dient que era el major timbre de gloria pera casa seva.

Manifestá que seria fidel guardador de la làpida que anava á descobrirse y que feya vots pera que 'ls seus veniders guardessin la mateixa veneració que ell per tants recorts den Balms com se conserven al Prat de Dalt.

El discurs del senyor Boquet, eloqüent y sentit, causá molta emoció als concurrents. Va ser extraordinariament aplaudit.

Acte seguit se passá á descobrir la làpida. Ho feu el senyor Pascual, Alcalde de Caldes; al caure la cortina tocá la orquestra y se sentiren molts aplausos y aclamacions.

La làpida, que teníam descrita en l'anterior número, va ser molt del gust de tothom.

Surtí á un balcó el canonge Collell. Digué que no li ocurría comensar son discurs d'altra manera mes que cridant ¡Visca Catalunya!; crit que fou repetit ab entusiasme, retronjint fondalades avall. Es en Balms expressió de la nostra Pàtria; y mes que en cap de les seves obres s'encarna l'esperit català en "El Criterio" aquí escrit.

La present festa es molt transcendental, perque ab ella 's comensa una nova etapa de la vida de la nostra renaixensa. De làpides com aquesta n'hem de posar moltes á Catalunya, perque teníam molt que commemorar. Ens havíem escamotejat la nostra historia; l'hem de refer, hem d'apendre á prestar homenatge á molts homes ilustres que no estimém prou ó no coneixém.

Aquest exemplar del "codich del seny" (el Doctor Collell tenia á la ma un exemplar de "El Criterio" ab dedicatòria del autor al amo del Prat) l'ha de fermar el senyor Boquet á una taula, com s'hi fermaven els còdices antics de gran valor, perque "El Criterio" es el llibre den Balms en que hi aleteja més l'ànima catalana.

En aquest punt feu l'orador un eloqüent elogi del caràcter català y de la institució familiar de la nostra terra.

Recordá ademés que 'l cabo del Somatent present al acte, don Tomás Puigdomenech, de Sant Feliu, havia acompanyat á n' en Balms, per aquestes terres.

Acabá ab crits de ¡Visca en Balms! ¡Visca Catalunya! ¡Visca Catalunya ab ses lleys!

El Doctor Collell estigué felicíssim en sa peroració; li ajudá sens dubte la naturalesa del acte que 's celebrava y l'esplendor del panorama que tenia á la vista.

Acabament

Acabat el discurs del canonge Collell, resplandí per tot arreu la mes alegre animació. Al barri, la orquestra tocava sardanes, que foren ballades per senyoretes barcelonines ab joves forasters y altres dels pobles veïns, arribantse á formar tres amples anelles; al-

tres, per tandes, pujaven al primer pis á veure el cuarto ahont en Balms escrigué "El Criterio", així com les cartes que conserven, que publicarem en el número passat, que s'han colocat en cuadros ab vidres per tots dos costats; els representants d'Ajuntaments y entitats firmaven l'acta y eren convidats á entrar al menjador á saborejar delicat refresch ofert per la família Boquet.

Firmaven l'acta, ademés de tots els qui hem indicat en la ressenya present, els següents:

Permanyer (don Joan), Degá del Colegi d'Advocats; Serra y Dachs, de la Lliga Regionalista; Draper, del Ateneu Barcelonés; Figuerola, de la Económica; Millet, del Orfeó Català; Xercavius, de la Societat Barcelonina d'Amichs de la Instrucció; Azemar, de la Joventut Catòlica; Claret, de varies entitats de Manresa; Corominas, de Vida; Maspons, de La Veu de Catalunya; representants del Centre Excursionista de Catalunya; de El Norte Catalán de Vich y de moltes altres entitats y publicacions, entre 'ls que recordém els reverents senyors mossen Gudiol, conservador del Museu de Vich; Martínez Imbert, Maspons y Anglasesell, Ricart y Francisco Permanyer, doctor Baranera y altres molts que no podem detallar.

Cap al tart, la casa quedá desembrassada del tot; ens despedirem del senyor Boquet y de sa apreciable família, agraïdíssims com tothom per tot lo que havíem fet y emportant nos del Prat de Dalt recorts inesborrables d'una festa rica y plena per tots conceptes.

La nostra Cambra Agrícola y la instrucció

Un nou benefici públich ha dispensat la associació dels agricultors vallesans, col·laborant en una obra de molta transcendència.

Cap altre societat, ni Ajuntament del Vallés, ha fet lo que la Cambra Agrícola.

La Revista ne dona compte en els termes següents:

ESCOLA DE MESTRES

Sapigut es que s'ha fundat á Barcelona una institució, «Escola de Mestres», que te per objecte ensenyar la carrera de mestre en condicions molt millors que les que s'estilen á la Normal. La Normal es cosa oficial y per lo mateix tractantse d'Espanya, es deficient.

Be prou que ho trobém tots, per lo que 's refereix als Mestres, que alguns se coneix que no están á l'altura que convindria. Es clar que n'hi ha de tots, però per desgracia el Magisteri espanyol está endarrerit y no per culpa d'ell, sinó dels Poders Públics que no 's cuiden de prepararlo be quant es á la Normal y el deixen abandonat quant exerceix la carrera.

Per aixó ha vingut la iniciativa privada catalana y com en tantes altres coses, ha suplert aquelles deficiències, La Escola de Mestres fundada á Barcelona, ensenyará segons procediments moderníssims diametralment oposats als oficials, farà dels alumnes ciutadans instruits, patriotes y Mestres excelents, que examinantse á la Normal, tindran el titol oficial com els altres.

La Escola de Mestres se sosté gracies al desprendiment de particulars, associacions y Ajuntaments, que ab les seves cuotes pagan al alumne una part dels gastos que implica la carrera; cada entitat ó particular que pagui deu pessetes mensuals, te dret á portar un alumne ó alumna á la Escola de Mestres, elegit lliurement entre 'ls que vulgui.

Donada la trascendencia y beneficiosos resultats que te de reportar la Escola de Mestres, la nostra Cambra Agrícola, inseguint els concells de la Federació Agrícola Catalana Balear, no va dubtar en contribuir al seu sosteniment ab deu pessetes mensuals; mes aquest acort, va fer moltes gestions buscant un noy ó noya á qui poder patrocinar que volgués seguir la carrera de Mestre. Volia trobar la nostra corporació un noy ó noya, de família pagesa y de la Comarca Vallesana, pero no trobantne cap en tals condicions, acordá cedir les deu pessetes en favor de la noya Concepció Ayguaviva y Rumeu, de 14 anys, nascuda á Granollers. La seva honrada família havia viscut á Granollers y hi te parents encara y el seu pare ve sovint á dita vila. El pare de la noya havia treballat en alguns establiments fabrils de Granollers y ara treballa á Sant Martí de Provençals.

La noya Ayguaviva te molt bona disposició per els estudis, de manera que es de creure que surtirá feta una professora de recomenables disposicions.

Creyéim que tothom s'enterará ab gust d'aquestes notícies y que 's farà carrech del interès que demostra la Corporació nostra en benefici de la cultura y la ilustració general.

Dins l'estudi

hont en Balms escrigué "El Criterio"

El nostre seny, el llegendari
criteri ferm del català,
en el gran Balms s'encarná,
y, entre 'ls brahols d'un vent contrari
qu'encara avuy no vol mimvar,
aquí, amagat y solitari,
el nort certíssim li ensenyá
que ara ni may ha de fallar.

La taula aquí, el setial allí,
y, ja apagada y fins sobrerera,
ab sos brochs buyts la llumenera
que feu claror á qui 's sentí
rublert de llum per prevenir
dels temps futurs la lluyta fera
contra aquest seny que 'ns va nodrir.
A tot voltant la llibreria,
á solixent la llum del día
entrant per pobre finestral.
Allá una trapa per portal
com una entrada de misteri,
com una llosa sepulcral...

Celda de rusch, niu d'asceteri,
hon s'enjendra el fecond Criteri,
reb ja la llum meridional!
Y al nou jovent qu'en la petjada
del geni altiu ha vist marcada
la via certa y l'avenir,
deixel entrar á benehir
la del gegant forta alenada
que vingué el mon á revenir.

Lluís B. NADAL.

Mas Prat de Dalt, 16 Setembre.